

Jekkabaara

Jamana

World Vision

Cikela ceman n'a musoman kunnafoni seben

a bë bë kalo o kalo
Jamana baarada la BP 2043 Bamako (Mali)

Monni lahala bë ka Sabati Mali

jamana kono.

Pe 5

Dantigelikan

Dunu te san soro juru ko.

Dine kono, jikeneba ani jikenenin, a bee n'a temesira don. O be cogo min na, maaya fana b'o cogo de la. Maaw te taa noggon ko. Ni desebaatow tun te dije kono, setigiw tun te diya soro u ka saraka ditaw la. Nin kungosogow tun te yen, daamu tun tena soro sokono-baganw la, barisa sangajoggomafen tun tena ye u la. Awa, ni dugudenw bee tun kera woro ye, sigi diya tenu soro woro olu ka donini kanma. Nka, nin bee ro de, fen kelen de be bee nuanfan. O ye bee joli y'a joyoro la adamadenya danbe kono. Nin kuma in b'an ka cikelaw n'an ka baganmaralaw de kun kan san kura (2003) in folisen siratege la. Olu k'a don ani ka d'a la k'u joyoroba de b'an ka jamana in ka netaa la. Olu de y'an ka Maliba in samasentigiw ye kuma be se ka ke minnu kun kan u yere ko, nka ni ko si te se ka latige jamana ka netaako la u ko. Sigi diya dere maaya sindiw kono !

Tumani Yalam Sidibe

Kita joyoro ka bon Mali

Seneko ka taane na

Pe 3an

"World vision" bë baara la duguw kono

Pe 7-8an

Sumansi numan bë soro sankorota

Pe 11-12nan

"Kalan bë mogc son hakili la, nka kunnafoni bë mogc bë kunpan na". Yoro Ulen Sidibe

Mali gōfērenama kura : An k'a kōnō maaba fila dōn :

Gawusu Darabo ani Usumani Aminon Gindo

Boko nata kōnō an bēna kuma aw ye Mali ka gōfērenama kura kōnō minisiriw kelen-kelen kan. Nka, sanni o cē, nin bōko in

Gawusu Darabo

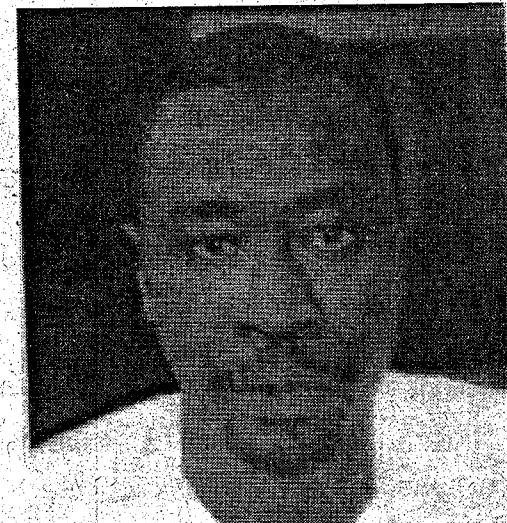
kōnō, an da bē se a maa fila ma.

Fōlo : Gawusu Darabo : Ale de ye kunnafoniko minisiri kura ye. Awa gōfērenama ka kumalasela fana don. Sanni a weleli in cē gōfērenama kōnō, "Amapu" nēmaaba de tun don. O ye cakēda ye kunnafoniko miinisiriso la, min nēsinnen bē kunnafoni jēnsenni ma sēbenw kōnō, ani ganselisiraw bē. Kibaru kunnafonisēben bē bō "Amapu" de ka hukumu kōnō.

Filanen : Usumani Aminon Gindo : Ale ye minisiri dankan ye, min nēsinnen bē doninikow taasira ma. Sanni a ka weleli in cē "DTDR" nēmaaba tun don CMDT la. O ye CMDT cakēda ye min ka baa raw kuntilenna bē cikēlaw ka netaafērew waleyali kan. O

hukumu kōnō, Usumani Aminon Gindo jōyōrōba yera cikēlaw kunnafoniko numan siraw bōli la

Kōlosili : Gawusu Darabo ni Usumani Aminon Gindo ye maaw ye minnu y'u jōyōrō fa haali Mali faoskanw ka taa nē sabatili la. O kera jēkabaara ni kibaru ani kunnafonisēben wērew sira fē, ka fara gafew ni walew kan.

Usumani Aminon Gindo

An bē dugaw ke Ala k'u se u jōyōrō kura ninnu doni kōrō.

**Tumani Yalam Sidibe
ni Alekisi Kalanbiri**

Poyi Fangatigi

Donuma Sidibe ko n ye

Ka bō Biriko, Kita.

A ko n ma, ko :

waraba cēma bē kasi ko :

- Jon de bē ne mara ni Ala te ?

- Jon de bē ne mara ka bō Ala la ?

- Fen si ! fen si ! fen si !

Waraba mūsoma b'a jaabi ko :

- Donso dun ? Donso dun ?

Donso.dun ?

Waraba cēma b'a fō ko :

- A bē n sojē de ! A bē n sojē de !...

Donuma Sidibe ma nkalontige

Dijē kōnō, fen bēs bē janfa

Nka tijē kelenpe de bē laban !

Kana siran wara nē k'a b'i min

Nka siran i sen nē o min b'i lase a ma.

Kana sira mōgo nē k'a b'i janfa

Nka siran i jogo nē, o min b'a se i la.

Kana siran kunko nē
K'a b'i dandantanya, k'i lakari
Nka siran i kewale nē, o min b'i don

A kunkow la k'i bō i yēretaya la.

Dijē kōnō

Fanga bēs ni san cē

Yēremakosa fanga de bē maa
tōrō barisa ale bē bō i da

K'i kundon kara kunko jōlōkō la

Tumani Yalam Sidibe

Hakilisēnekēnē

K'a fō ko jamana in ka di, o y'o jamana

masina kuntigi jugu kōrōmatigēkan ye.

Tijē don, maa b'i fa sogo la kasōrō i ma

kolō kari, fo n'a kera hakilintan ye, o min

t'a nē a yērē ye, sanko ka maa wērē

mako nē walima k'a lagosi.

Tumani Yalam Sidibe

CMDT ye baara ke Kita kafo kono

Ka bo Bamako ka don Kita
dugu kono, kilometerejate fila b'o la.
N'i taara negesirafe, kilometere 180
don. Nka, n'i taara mobilisirafe,
kilometere 189 don.

Kita sirakandugubaw ka ca : Kati ;
Diyo ; Negela ; Kasaro ; Sebekoro ;
Sangarebugu ; Badenko.

Kita dugu yere ye maninkadugu de
ye, badenyasira be minnu ni Kaaba
maninkaw ce. A ka c'a la fana, i be
jumu o jamu soro Kaaba, i b'olu soro
Kita fana : Keyita ; Kamara ; Sise ;
Magasuba ; Kante ; Berete... Ninnu
bees ye masarennakaw ye.

Fen min ye CMDT ye, o cogora Kita
san 1997 waatiw la, ka fo baaranebila
baarabolo ko, min tun be wele ko
“SOS KBK”. O de kera cemance baa-
rabolo ye tigasene yiriwa baarada
(OACV) ni koorisene yiriwa baarada
(CMDT) ce. Awa, an be don min na i
ko bi, Kitakaw be taabolo kura
sifilelibolo kan, min ye koorisene n'a
taanogonbaara bees labilali ye
kenyereye ka bolo kan.

Kita CMDT cikemara b'a ka baaraw
matarafa cikelaflo naani de seleke
kono : Kita cikekafo ; Jijan cikekafo ;
Kokota cikekafo, ani Sebekoro
cikekafo.

N'an ye jateminne ke, an b'a ye ko
CMDT ye yiriwabaaraw k'o cikekafo
kelen kelen bees kono haali : siralaben
; cikelaw kalanni n'u lafaamuyali sen
kecogo numan na ; cikeminew ni si
numanw bilali cikelaw ka bolo kan, fo
ka se balikukan dili ma cikelaw cema
n'a musomaw bees ma. An ka taama
senfe, an sera dugu caman na :
Bereninba (n'o ye CMDT neamaa koro
Dirisa Keyita bodugu ye) ;
Suransantomo ; Sanansaba ; Sintan
Goro. An ni cikelaw masalara nin dugu
kelen kelen bees kono.

Sanansaba, Tumani Kulibali ye
dugulen ye. A b'a joyoro fa dugu baara
bees la. Awa maa don fana joyoro be
min na, hali mara kunda, sirakoro.
Tumani Kulubali ye nin de fo an ye.

“Kabi lawale la, Kita ye cikeoyroba
ye, kerenkrennenya la a masarenbo-

loyanfanw fe. Kabi waati jan, no ni
kaba ani malo (gerekanta ni lekonota)
be cike Kita mara fan bees. Fen min ye
nafolo niniko gelon ye cikefenw la, bees
ye tigabaara komen o siratege la.
Waati temena, “Suruka” tun be soro ka
caya Senegali ni Kita de (Nefoli
siratege la, suruka ye maa ye, min be
wuli ka bo a bara samijnedonda la, k'i
kunda senekedugu were kan. A be jati-
gila jini a yere la yen. A ka ko bees b'a
jatigi kan, nka sara were t'a na jatigike
walima a jatigimuso ce tilehake baara
ko kunhogon kono o ka foro kono.
Jonforo min b'a yere bolo, a ka c'e la
don kelen walima don fila b'a bolo o
baara kanma).

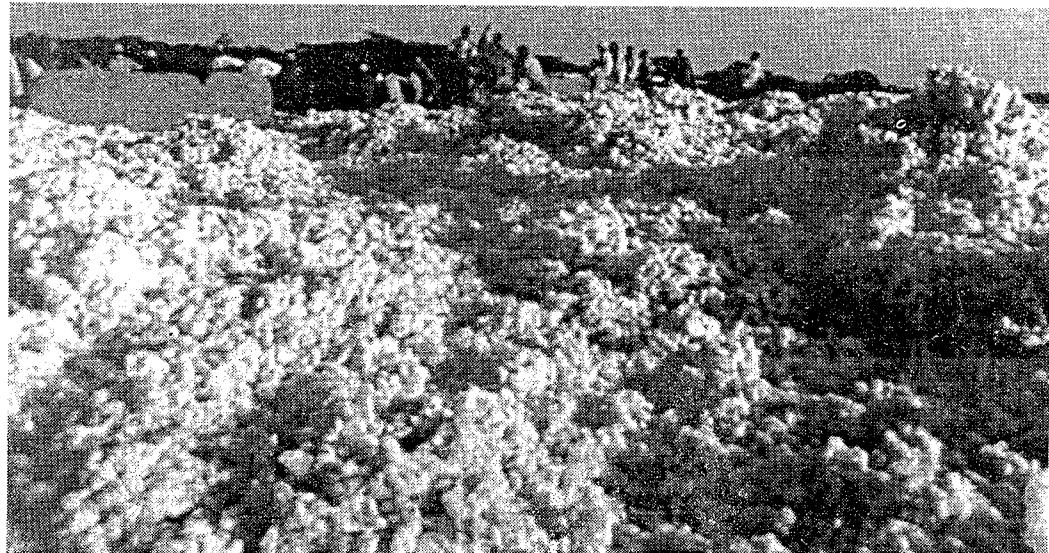
O waati la, suruka caman de tun be
yeremakone musaka ni somogo-
samafen soro surukaya la. Ni birifini
birila tiga kan an bara yan, an neji koni
lacera ni fen girin ye, n'o ye koori ye.
San o san, CMDT be sefawari miliyari
caman de bila cikelaw ka bolo kan
Kita”.

Suransantomo, Bengali Fode
Magasuba ye cikela ye min b'a n'a ka
denbaya dahiriminen jini sena na.
Forobaw t'a bolo, nk'a be soro min ke
tiga ni no ani keninge ni kaba la, fo ka

cikela bees bora CMDT nunma sira do
fe. Hali n'a kera Bamako ni Kita ce
mobilisira labenni ye, o te koba ye wa
? Folo, ni Bamako taa tun cunn'i kan, i
ni kara tun don. Kuma te n'o tun
benna Kita sisikurun taalen ko ma. Bi,
ni bolifen b'i yere bolo, maa si te si
Bamako taali jore la.

Badenko, tigasene baarada waati
cikelakelakoliden koro do be yen, n'o
ye an balimake Hamidu Mayiga ye.
Halibi, ale be k'a joyoro fa cikelaw
kalanni baaraw la, netaa da fe.
Mahamani Mayiga ka fo la, bi kuma te
CMDT toli n'a tobaliya kunkanko ye
Kita. Kuma be min kan, o ye CMDT ka
yiriwa baarada dayelennen matara-
fali ye Kita. Feere be ka sigi sen kan
walasa a kana ke OACV kofe jigilatige
nogon ye. O misali ye “SEPAMA” ye,
iziniba folo min jora an bara yan tiga
bayelemani kanma. Bi, yali CMDT ka
koori wurusi iziniba min cogora Kita, o
bena labaara a neza kenyereye ka
bolo kan wa ? An bees ka aladeli y'o de
ye”.

Fen min ye koori cogoya ye Kita,
segesegelew y'a jira an na ko koori kali-
te numanba de be yen, min ma ka di
haali dije koorisugubaw ye. Nka, koori

Koorisene siratege la, CMDT ye yiriwabaara caman ke kita

se koori ma, o b'a nafa. A be junu-
baara ni donsoya fana ke. O kanma,
hali n'a da te kuma na, a ka denbaya
ladonni na, a koni sirilen fana te maa
la. Ale ko an ye ko : “Kita bi bi in na,

nena cogo o cogo Kita, a te tigako
silatunu. Barisa, i n'a fo masaren
cekoroba do y'a fo an ye cogo min na,
tiga ye maninka bolonafolo n'a bolo-

A to be ne 4nan

Né 3nan to

balo barikama ye. "Tiga la binko té." N'i taara n'a ye sugu la, n'a sanna, i ni nafolotigiya, n'a dun ma san, i n'i ka balo de bë kosegin k'i ka so ségère.

O tige o de kanma, an y'a nini Maliki Sidibe fe Goro dugu kono a ka do fo.

Tigasene taabolo n'a nafa

Ladikan : walasa tigasene k'i nafa a nema, i ka kan ka tigasi numan de soro i bolokoro. O ye tigasi ye min kogolen don, n'a jalen don fana. Bana foyi t'a la.

A ka ke tigasi ye fana min bë taa ni yoro senekedugukolo taabolo ye. A n'o bëe bë nognon ta. Tigasi numan bë se ka sugandi aw yere fe ka bo aw ka tigakise la. Lakoliden fana bë se k'a lase aw ma.

Kolosili : Aw kana tigasi boyoro camanw nagami nognon na. O be ke sababu ye k'aw ka tigasiw sewaatiw fo nognon ko. Tari kelen lake tigakise bisigi hake bë taa kilo 100 na.

Tigasi labencogo

Walasa i ka tigasi numan soro, nin baara ninnu matarafali ye wajibi ye.

* **Tigakise wɔronni keko numan.** Tigasi be wɔron bolo la, walasa ka tigakise tjeneni bali. A ka c'a la, maa kelen bë se ka tiga farama kilo 10 wɔron tile kono. Tigakise sorolen be furake ni sjolan ye, k'a lamara sann'a danwaati ka se.

* **Fiyeli.** Sanni sjolan ka ke tigakise sorolen na, i b'a fiye ka fara misenw ni fen wrew bo a la. Fiyeli kofe, i b'a jenatomo, ka tigakise fitiinuw ni tigakise banabaatow bo a la. O senfe, bële misen ni tigakise karilenw bëe bë bo a la.

Tigasi furakeli nafa

Tigasi dòw mana wuli, fennennamaw ni banaw b'u nagasi. O b'u faga. O bëna ni foro kono tigaju dogoyali ye. O b'a to cikela te sɔroba ke. Tigasi furakeli b'a bali ka toli ani ka bana. O b'a to fana bubagaw te don tigasi la k'a bana.

Tigaforo be sen ka né. Barisa bin ni tigasun te taa nognon fe. Tiga dannen, fo ka s'a boli ma, baara caman ka kan ka matarafa cikela fe, walasa a ka soro barikama ke : nognondonw b'o la. An k'a jijan ka tiga dan dugu jalan kan walasa an b'a nafa soro. Ntugunninkan-tigasene ka nognon, nk'a

nafa te bëre ye.

Tiga nafaw

Tigakise ; tigakala ni tigafara bëe nafa be cikela n'a ka baganw kan, fo ka s'a foro ma. Nka, nin bëe ladilikan jønjønwa ka kan ka nini cikelakolidenw fe, olu minnu bëe duguw kono ciklaw kalanni n'u lafaamuyali kanma.

Kitataa geleyaw

An bëe don min na i ko bi, Kitataa siraw cayara. Ka bo Bamako ka don Kita negesirafe. Ka bo Bamako jikoroni-Para, ka teme Sibi fe, ka don Kita mara kono, fo Goro. O be ke mobilife.

Kitasira wëre fana bëe yen mobilife, an kumana min kan ka ban kuma damine na. Nka, fen kelenpe min ye nin sira saba bëe je ye, o y'u lahala juguyaliba de ye. Tige na, ka bo Bamako ka taa Kita, sibila alama don dere.

Kita be cogo di Mali adamadenya kono ?

Jyɔrɔba de bëe Kita la o siratègè la. Kitakuru ni mögoya-kuru bëe Kita de. Awa Mariya Senu kuru n'a yere ja bëe Kita de. I n'a fo Samakew benba jitumu Bala be jitumu cogo min na, Sangarew benba Filakali Sangare fana bëe Sangarebugu o cogo la Kita. Ngongosifoolon, hali n'a ntomo don bi, yen fana kera Kita sigibaga ce nana do n'a ka kôlè dagayoro ye, Samorikélé bannen ko. An kan bëe Yoro Ulen Sidibe de ma (1887 fo 1952 waatiw). An ka jamana karamogo lakodonnenba do fana dalen be Kaman, n'o ye Karamogo Adama Jarasuba ye. Ale y'a tile ke mögöw mako neni na ka bo Mali jamana fan tan ni naani bëe kono, fo ka se Mali kofe jamanaw kònömögöw ma. O tora senna ka se san 1962 feburuyekalo tile 17 ma (sogoma ni midi ce). Karamogo Adama Jarasuba faatudon n'a faatuwaati.

Kita be Sintan dugu ce nana do fana kofe. An ko Seriba. Kungo donso ani so donní nana. Ale de tun b'i to don na, ka don wëre lakodon. Aa ! Seriba ma to si to samaw la Sintan.

Bi bi in na, Mali gafesebennaw mòke, aw b'o dòn wa ? Siga t'a la Manbi Sidibe don. Ale min bara kera kitakaw ni Birikokaw bëe jatigila ye Bamako, Wolofbugu kin na, fo ka se

bi ma.

Kita y'an ka jamana kungomayɔroba ye. Kulubaw ni kungobaw ani fugabaw bëe yen haali. Fen min ye kungofénw ye, hali bi, ngnon ni kungo minjanjanw ani ntankonw ni kulubalenw bëe Kita haali.

Minfenko siratigè la, i n'a fo Birikokaw yere b'a fo cogo min na, n'i ye cikela ye ka jø ke dolo ye, ban ni di ntanya de b'o ke. Banji ni didolo be min yen haali. Jifoolonw fana ka ca Kita haali.

I n'a fo an da ser'a ma kuma damine na cogo min, senefen bëe bëe ciké Kita, awa, a bëe soro be k'a nema.

Nin bëe de kanma, Sebekoro kama-len-filenkolonbalaninfola nana, Bala Jakite, b'a fo a ka dònkili caman kono ko : "Kita dugukolo ye senefen bëe cikébagu numan jigiba ye.

Nka nantan dusukasilen gansan don !"

Ale Bala Jakite ni Biriko balanintigi Bugari Njai ma fo nognon ko o la né si ma !

CMDT kuntilennaw

I n'a fo a kuntilenna ker'a ye cogo min na a ka mara duuru (5) to bëe kono, CMDT y'a joyɔrɔ fila waleya a nema Kita mara la.

- **Folɔ** : Ladalabaara. O ye koorisene kecoco numan feerew, a minenw an'a sen numan dili ye ciklaw ma. K'a ke cogoya bëe la, senefen tow, kerenkerennenya la sumansene, fana dunkafa ka sabati an bara. O taasira kelen na, joda be baganmara ni netaa sira wrew boli la.

- **Filan** : Forobabaaraw waleyal. Sirabadilanw b'o la, fo ka se duguw demeni ma ka dögotorɔsobaw ni sigidà yiriwadabaw sigi sen kan.

Nin baara kofolen bëe ker'a nema CMDT fe kita.

Nin bëe de b'a jira an na ko Kita ye nñema jamanaba ye Mali kono, janto ka kan ka ke min na waati bëe, walasa k'o nñema lakana. O baara këbaga bëe se ka ke CMDT ye ; a bë se ka ke OHVN ye. Awa a bë se ka ke labensira wëre yere fana ye, jamana nñemaaw ni seneko layiriwa tigilamaaw ka kolosi be boli min kan waati bëe.

Tumani Yalam Sidibe

Mønni lahala an ka jamana kono

Fka se nin waati in ma, mønni kebaaw tun ye bolokofømaaw ye cikedad layiriwali siratige la.

Nka Mali ka kosafe goferenama sigilen sen kan, o ye sene ni baganmara ani mønni minisiriso sigi. O b'a

; kurunbølaw ...)

Fen min ye baloko ta ye, malidenw ka jegé dunta de barika ka bon n'u ka sogo dunta ye (kene, wusu ; cekurulen ; jalan ; ...). Faamuyaninikalan do y'a jira ko san o san, maliden kelen-kelen be jegé kilo

caya. Nk'o n'a ta bæe, jegé be soro an fe yan ka teme kogojidafjama dow kan, i n'a fo : Gana ; Kodowari ; Benen... An ka jegé mønnenw be taa feere o jamanw bæe kono, ka fara Burukina-Faso kan.

Mali la yan, mønni be ke siya kelen walima fila (Bozow; somonow) de fe kabi lawale la. O de y'a to o siya lakodønna ni jikønøbaara ye fan bæe : Kodowari ; Ganbi ; Moritani jidafelaw.

"FAO" ka demedon

An ka nafasira følen ninnu n'u ta o ta, geleyabaw de be mønniko la an ka jamana kono. jegé mønta hake be ka dogoya ; mønni feere taabolow be ka dogoya ; mønni keminenw be ka tijené don jegew la. O de kanma "FAO" ye mønni taabolo sariyagafe do bo. Bi bi in na, ka da jegé sørta hake dogoyali kan, banbanni be ka don "jegelamo" baaraw la. O baara taabolo be mønnikelaw layiriwaførew tigelibaarabolo bolo, n'o ye "PMDP" ye. O baarabolo be sen kan mønnikelaw dafé jamana kogojintanw kono. Bozow fana be k'o baaraw k'u kunko ye. ka bo mønni baarada la Møti (operason pësi Møti) ani baarada werew. Mønni kelen be bolokofefen y'an ka marakelaw bolo.

Mønni barika ka bon an ka jamana ka sørko la, hali n'o joyorø tun ma lakodøn...

jira ko mønni joyorø bonya be ka bo siga la an ka jamana kono, barisa nin y'a siñe folø ye a togo ka fo minisiriso la tan.

Tine don, mønni ninyorø minisiriso sigilen ma meen folø. Nk'o n'a ta bæe, mønni kotigiya baarada ma dayele folø, o b'a jira ko halibi, mønni te da ba la an ka jamana kono, ka sørta maa caman de dun ka dijenatige dulonnen don a la.

Yali Amadu Tumani Ture, ale min yere ye Møtika ye, a hakili jiginna "digiw" kono woosiji bøbaga ninnu na sa wa, n'o ye monnikelaw ye ? goferenama kura in ka wale kóni b'a jira k'a ka porogaramu ye tali ke bozow fana ka dijenatige taabolo la. N'i dun y'a laje, i b'a sørta ko mønni be nafaba de don an ka jamana sørta la. San o san, jikønøfen (jegé) toni 100.000 de be feere an ka jamana fe. O wari be sefawari miliyari 30 fo 40 de ladon faso kësu la. N'an ye mønni taabolo baaradaw laje, an b'a sørta ko maa 500.000 de b'o siratege la (jøfeerelaw ; gilasi-dilan-iziniw ; donininaw ; jegé yere labaarabagaw

11,2 de dun, ka sørta a kelen-kelen be sogo kilo 7 de dun san kono.

Mali ye gerekjamana de ye, min tengunnen te kogosi la. O de kanma bololamønni de barika ka bon an bara yan haali. O b'a burunyørow

Banankusene n'a nafaw

An be don min na i ko bi, geleya be fan bæe : kalosaratala ni kalosaratabali ; forobabaarakela ni kenyereye tigilamaaw ; dugubakønømaaw ani togodala-maaw, bæe be kule la ko dijësosigi geleyara.

Maa si ka sørta t'i labø belen. O de kanma, san kalo tan ni fila kono, dugubakønømaaw be don sugu kono ka taa no san cogo min, togodalamamaaw fana be t'a san ten. Forow mana be ka ban ka t'a fe. Fen min ye foro humanw ye, a ka c'a la, olu labaara-denmisew galabu be ka magaya. Ni min te tungafetaa sira kan, o be taanikasegin na duguw ni nogon ce, mako werew nénaboli la min te dugukolo labaariali ye. Sørta dun be an ka duguw kono de, fo sørba ! O sørta ju be dugukolo de la, o min te maa janfa abada. Dugukolo labaaraawaati dan te samine ye. Tilema ni samine bæe danma ka kan a la maa kenyereye ni fasojola fe. Karimu Danbele yere ka fo la ka bo jitumu, "ni suman niniwaati ye samine ye, nafolo niniwaati ye tilema ye ka bo dugukolo la : Nakow ani damayelemaferiw sørta ; Banankuforo yere be bin ka nimifén ni fen werew sørta i n'a fo gómu ; cëke... Nin fan kofolen dun si te gala. N'an ye misali yere ta bananku kan, an be t'a sørta k'a n'a ka nafa bæe a cikëbaaw kun, a foro ladonni de ka nogon haali.

Maa caman y'o de faamu ka banankufoko don sebe la u ka forobaara dafé, i n'a fo Sunkalo Trawele ka bo namabugu (Kolokani) ; Ofisi-iri cikelaw ; Sedu Trawele ka bo Ngowa (San). Olu n'u nogonna caman de be tonosababo ke banankun la san o san : ka banankun kene nimi ; ka banankun bayelemalen feere, ka nafolomugu sørta ka k'i kun.

E min be ka jekabaara in kalan, nakoko ni banankuko be cogodi e bolo ?

Tumani Yalam Sidibe

Kalataw :

faso jo walew ro belebele

Ka jama nemaayako bo kufekoya la, k'a ke don-ka-ke ye, kalataw y'o fura dumanba ye. Kalataw matarafabaga numan togo ye ko fasoden numan.

Bi, o fasodennumanya de nininen don an kelen-kelen bëe fe an ka sigida lakanako numan n'a layiriwali latigeli kama, sabati ni hakililatige kono. Kominiw kono nema sugandi kalataw dögodara, labenw bë senna. O kalataw man kan ka fo maa si kelen k'o. Bawo, kun ye ka komini kungo nənabəbagaw sugandi ka komini kənəməgəw kalifa o tigi ma waati bolodalen kono sariya fe. O te ko dennin ye fiyewu. Diyagoyafanga tile binna. Tonkelenfangako fana banna. Olu minnu tun kera hakilinan cəjuguw sinsinnan ye k'an ka sigidaw nənankow n'u hamankow ke bolo k'o fe fenw ye yərebakun, diyaneckow latigeli kama olu tile binna.

N ka hun ! U kelen don i ko bugurinje dalen takami kun na. Kalata bololatigetoya mineli bë se ka ke u lakununi sababu ye. Maa wəre si te bo fan wəre fe ka na kungo dilan, fan wəre fe. Sigida kelen maaw de bë bo, ka u danaya maa sugandi.

Ni bëe y'a ke a kungo ye, a ka c'a la, jama fanba mana maa min sugandi, o bë ke danaya maa ye. O fe baara bë nəgo ya bawo ale ni jama bë je hakilinan kelenna k'a nəsin sigida ma. O ye kalata joyorō belebele do ye. Ni min tora k'o, o kun mana ke fen o fen ye, jiginna te ye kalata kofe, kumada te k'o tigi bolo.

A bë i ko o tigi jenna a joyorō

ko sigida kono.

Don bëe n'a dugujekan ; kumadonsow ko ten. Mali jama-na ye lahalaya caman ye mara hukumu kono. Bi, an bë jemufanga tile de la. Boko temennen kono, an da sera kalata nafa ma, taasibilaba ka kan ka k'o kan bawo hadamaden ka nənamaya mune magan bëe ke ke a ka nəsuma de latigeli kama. Jamako si te sira soro ni nəməgo ma k'a la ; kalata ye o nəməgo-nini sabatilenya sira jelen do ye maa famuyalen ka ninini bora min kan. An k'o laje ! walasa nimisa kana bo a ko temenen ko fe. Maa sənbaga numan dan ye a yere ye. Bi, politikow taabolow te jen n'a ye maa k'i merun kerefe. Sisan de fanga lakiika bë jama bolo. A bë se k'a nənawoloma a kunna sigi bagaw cəro k'a sognata sugandi. O mankan ka ke maa si k'o. Kalata nci-nin te yen. Komini kumasigiba sugadili ye ko belebele ye. Məri joyorō ka bon kosebe sigida ka taajne la.

Ale, de bëna ke kumançən yamaruyalen ye sigida ni sigida wəre ce, ani sigida ni demendon-naw ce. Feere jinibaga don, o temennen k'o, sigida la kanani n'a ladonko numan b'a bolo. Nin joyorō ye məri nəci kumbabaw fəlen ye. O tuma, Məri mankan ka salabatoya. Sugandi, wa, a man kan ka sugandi maa ninama. An bëe ye kelen ye jamana in tənə. Nka an bëe te se ka je jamana togo la kuma fo nəgon fe.

Bakari Sangare

U ko

Dinənatige ye lebuso ye. Ni dinəmaaw ko k'i ka ni, i lebura ; n'u dun ko k'i ma ni, i lebura. N'i ye bokela ye bolonkən tereke la duguma, kana nininkali ke : a bolo donna bo la. Nəntə boke ma se cenda la wo !

**Luwi Piyeri Sidibe
arajo Kledu animateri.**

N'a fəra bëe ka k'i fa ye, fanumandenw de ko don de. Nəntə, minnu fa y'u ka dinənatige bëe ke soñeni na, olu təna dugawu in mun u ten na de !

**Alimami Ba
tarikubola
Segu**

Janfakono. Kono bëe bë janfa wula kono. Maa kana jən maa ka dabali la, barisa bëe n'i kunko kənəminəyorō don. O de kanma maa sirifu ka telin ka bo i jonna tunin na.

**Worokiya Jalo
Ka bo Senko Biriko-Kita**

Waranin min ko a ye n kunci, jama t'o la dəre. Maa dun ka sabara sen kelen man kan ka ye kəne min kan, n'i su yera yen, o bë maaw negin i suko la.

**Mamari Sangare
Ka bo Badenko (Kita)**

“World vision” haminankoba dō ye musow ka netaa ye

Osiratige la, San 1999, u ye nakō belebele laben Dacēn musow ye.

Dacēn ye dugu ye min bē “Songo - Duba - kōrē” komini na, Kucala mara. A ni Ntōgōnaso cē ye kilometere 17 ye bayanfan fē, ka digi tilebinyanfan kan. Dacēnkaw ka baara nesinnen bē sene ni baganmara ani jirituru ma, ka fara jago misenninw kan tilema tuma, ani nakōbaara. U ka senefen fanba ye : Sano, keninge, kaba ani Koori

an bē don min na i n'a fō bi, situlu geléyali koson, musow ye Safunēdilan lajō. N ka o bēe n'a ta, u jigi bē nafolo dōnnin kan u kā kesu kōnō min hake bē se sefawari dōrōme ba duuru (d 5.000) ma. Fen min ye nakōko ye, muso 36 ani cē 4 de bē baara ke o kōnō. Dugutigi ka fō la hali bi, nakōko in kera sababu ye ka nafa caman lase ale ka dugu musow ma. I n'a fo nafenko. World vision ye Dacēn musow dege saniyalibaaraw la. O kera fen

World vision y'a sigikun je a ka sigida maaw bolo, kerenkerennenya la musow

ye. Fen min ye nakōko ye, u b'o sēbekōrō ke tilema fē. Dacēn dugutigi Ali Sogoba ka fō la, World vision ye baara caman ke u ka dugu kōnō, n'o ye Dacēn ye. I n'a fō : Nakōko, lakolisoko, pōnpe-kolōn kōrō 2 labenni, dugu jōyōrō kera min na dōrōme waa duuru ni keme wōōrō (5600) sarali ye, World vision y'a to sara. A ye dugu ka kolōn kōrō 2 fana laben, ani nēgen 3, 0 musaka benna Siman tōni damado ma, dugu jōyōrō fana kēr'o la farikololabara ye. Ali ka fō la, Dacēn muso 2 nōgōnna taara Safunēdilan kalan ke Ntōgōnaso. U nalen ma baara in bila u bolo kōfē don si. O siratige la,

ye min nafa bonyana dugu ma kōsebe. Ka d'a kan, kabini musow y'o baara waleyali damine dugu kōnō, o kera Sababu ye ka belebele bō denmisēnwa ka bana

misēnwa la dugu kōnō kōsebe. i n'a fō kōnoboli, tōgōtōgōni n'a nōgōnna minnu bē sōrō nōgō fē. O temenen kō, teriyasira bē u ni dugu denmisēn cē. Sanga ni waati bēe, u bēna denmisēn ninnu laje, ni bana bē min na, u b'o tigilamōgo furakē warisara tē min na, u bē fini d'u ma fana fēreboko ta fan fē.

Kunnafoni kunce la, fen min ye dugu ka lajini ye : kalanso, musojigins, misisōgoyōrō, nōsimansi ani

ka dō fara nakō bonya kan, ka fara nakōkōlōn da labenni kan.

Hakilina wērew :

Halibi, Ali min ye Dacēn dugutigi ye, ale ko k'a b'a jini world vision nōmaaw fē, u ka yelēma don u ka baara taabolo fan dō la. O tē dōwēre ye, ka lajini sēbenew bolonōbilali bō komini mēriw ka bolo kan, ka d'a kan, i b'a sōrō bēnbaliyanin bē dugu dōw' maa ni mēri cē, n'a fōra k'o k'a bolonō bila o dugumaaw ka lajiniseben la, hali n'a bē ke a tē ke a kēwaati la. O hukumu kōnō, n'a tun sera ka segin a cogo kōrō la, n'o ye dugumaaw yērew k'u bolonōbila ye. Nōnte, an yēre dama bē nōgōn sēgen yan k'a sōrō aw. tō kalama. Ka d'a kan, fadenya mana don ko o ko la, o ko nēlen ma ca kōsebe.

O tuma, aw de bē se ka fura sōrō nin geléya in na, Sabu la, Kalanbaga ni kunfin tē kelen ye abada. Wa u fērew n'u ko faamu-cogo tē kelen ye.

Yusufu Fane

Sangalaci

Jamana baarada ni jskabaara sēbennekulu n'a kalanbagaw bēe dusu tōrōlēdon, k'o sababu ku baarakēnōgōn Modibo Sidibe

buranmuso ka faatuli ye, n'o ye madamu Trawele Ami Sidibe ye. A faatura taratadon, nowamburukalo tile 12, san 2002 Dakaro (Senegali faaba).

Janajaw kera alamisadon kalo tile 14, Korofina kin na Bamako. Ala k'a dayōrō sumā.

"World vision" ye yiriwali baara caman ke Bongosokaw ye

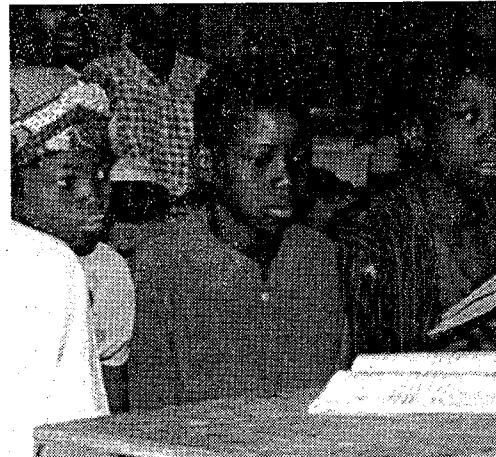
Bongošo ye dugu ye min be Kucala kubeda fe, Koromo komini na. A ni n tōgōnaso ce ye kilometere 15 ye keñekayanfan fe. Ben ni kelenya ani njogonfaamu be Bongoso. O hukumu kono, World vision ni Bongosokaw bolo donna njogon bolo demejogonya siratige la kabini san 1990. K'a ta o la fo ka se san 2002 nan ma, u ni World vision ye baara caman ke njogon fe yiriwali sira fe. O siratige la, an ka cekoroba Dawuda Taraweles bëna do f'an ye u ni World vision ka jenogonya daminecogo kan. Ka d'a kan, ale de ye dugutigi ka konseye ye.

Dawuda Taraweles ka fo la, don do la, u ka cekoroba n'o ye Madu Taraweles ye, o ko k'a ye poroze do ye koloni, k'o ye ale diya kosebe. K'a be taa a nefs Naara Sidibe ye, min tun be Kucala. A taara a nefs o ye, ko n ye poroze do ye i ka dugu la, n b'a fe ka lanini ke, ni ne sera ka soro a la. Naara k'o te baasi ye. Ni nansaaraké in nana, n b'a nefs a ye. Nansaaraké nalen, Naara ye koro nefs o nena.

O kelen, u ye ci bila Madu ma, o taara, u sigira ka kuma. O ko, poroze soro ka na dugu kono yan, n'o ye Bongoso ye. O temenen ko, an ye kuma di Bongoso maa faamuyalen do ma n'o ye an karamogo Siriki Danbele ye. Ale da sera World vision ka baara kelen folo ma Bongoso dugu kono, n'o ye dugu ka kolon koro da labenni ye ni siman ye. Dawuda Taraweles ka fo la tugun, World vision y'u deme k'u ka lakoliso jolen koro do to laban, dugu joyoro kera min na farikololabaara ye, ni World vision y'a nafolomayoro ta. Ka tila tugunni ka sigilanw ni kalankeminew don a kono. O temenen ko, a ye Bongoso musow deme ni taari 1 njogonna labenni ye nakoko kama, dugu ka bota kera min na sefawari dorome ba 8 ye, ka fara a farikololabaara do w'kan. Balikukalanko hukumu kono, World vision y'o sinsin dugu kono kosebe. Ka d'a kan, a y'an deme o ko la ni sigilanw ni kalankegafew ye. Fen min ye balikukalanko ye, an balimake Siriki Danbele ka fo la, kabin'o daminen a u fe Bongoso, u ma geleya foyi sor'a la,

fo n'a bora kalandenw ka waati ni waati. Kalansolataabaliya la.

O dun ye fen ye an ye feere soro min na ka ban. Ka d'a kan, ni kalanden min ma taa kalanyoro la, an b'o nefs kalanden-somogo-ton nema ye. N'o kera, o be wulikajo ke k'o somogow

Denmisénw ladumuni walew ma ke bolokofeko ye world vision bolo

ladonniya u den ka kalansolataabaliya la. An be don min na i n'a fo bi, o kera fura numan ye o ko la.

Fen min ye musow ka safunedilanko ye, an balimamuso Salimata Goyita ka fo la, ale min ye Bongoso musow ka balikukalankaramogo ye, a ko u taara safunedilankalan ke Ntōgōnaso min kuntaala benna tile 4 haké ma World vision ye min musakata. Fen min ye musow ka safunedilanko in ye, u ka nema Salimata Goyita ka fo la, kabin'u bora safunedilankalan keyoro la, u ye nafa soro a la maa te se ka min fo ka se a dan na. Ka d'a kan, an ka safunesan dogoyara kosebe. Hali bi musow ka yiriwaliko siratige la, World vision ye Bongoso musow dege denw ka serintobi la, min kera sababu ye Bongoso muso denbatigw ka denw balocogo ne kosebe.

Salimata Goyita ka fo la, kabini Bongoso musow ye denw peseli ni serintobi damine yan, anw ka denw ka bana missenniw n'a njogonna banna. O temenen ko, World vision ye nako min laben musow ye, an ma baara damine o kono folo an be don min na i n'a fo bi. An balimamuso Salimata Goyita y'a ka koro kuncé ni foli ni walenumandón ye ka nesin World Vision ma.

Kerenkerennenya la, Dadugu Kulubali ni Bensame Male. O temenen ko, ka wele bila Bongoso musow ma, u k'u bolo di njogon ma ben ni kelenya ani njogonfaamu kono, ka baara ke walasa dugu be taa ne. Sabu, je de be taa ni baara be ye. O temenen ko, an balimake Siyaka Tarawele kumana. Ale ye World vision togolakow n'enaboli jekulu nema ye Bongoso dugu kono. Ale ka fo la, World vision kera sababu ye ka ngen 34 sen Bongoso dugu kono walasa ka saniya sabati. Fen min ye dugu ka hakilina werew ye ka nesin World vision ka baara taabolo ma, Dawuda Taraweles min ye dugutigi ka konseye ye, ale y'a jira a ka kumalaban na, ko World vision ka baara taabolow ka ni. n k'u ye yelema don min na, o kera kalansojo n'u njogonna ye, dugu ka nafolo bota be baara minnu na. ka masoro folo, u tun b'o baaraw ke ka ban ka soro ka dugu ka bota f'a ye, o be soro k'o sara. Nka sisani, u ye yelema don o baara taabolo la. N'o njogonna be ke dugu o dugu la, u b'a nini o dugumaaw fe u k'u ka bota sara folo baara ka soro k'a damine. O siratige la, ni dugu min ma se k'a ka bota sara nin baara kofolen ninnu do lakeleen keli kadara kono, o baara in waleyali be geleya e ka dugu kono.

Dawuda Taraweles ka fo la, ni World vision tun sera ka yelema don o ko la k'a ke i n'a fo a tun b'a ke cogo min na korelen, n'o ye ka baara ke ka ban ka soro ka dugu ka bota f'a ye. Ka d'a kan, World vision be baara ke dugu o dugu la Kucala kubeda kono yan, u ka kan k'o duguw kelen kelenna bee maaw jogo don numan ni juguman sira kan. O tuma, n b'a nini u fe, u ka dugu bee sara n'a ka kewale ye. Kunnafo ni kuncé la, Dawuda Taraweles ni Siriki Danbele y'u ka kuma kuncé ni foli ni walenumandón ye ka nesin World Vision ma.

Kerenkerennenya la, Dadugu Kulubali.

Yusufu Fane

Segu malosene baarada (Ofisi-iri) kunnafoni

Segu malosenebaarada ye goferenama ka cakeda ye min sigira senkan san 1991, malosene yiriwali kanma a ka maraduguw kono. Nk'a ka baara nesinnen te malosene dama ma. A be baara caman were ke. O hukumu kono, cakeda in neemaaba ka dankan Seyidu Kulibali ye kunnafoni minnu d'an ma an ka taama senfe Segu, a y'olu lamen.

Jekabaara : Seyidu Kulibali, Ofisi-iri yere ye mun ye ?

Seyidu Kulibali : Ofisiri ye goferenama ka cakeda ye min sigira senkan san 1991 utikalo tile 21. Ka senekelaw deme u ka baara la walasa dunkafa be sabati an ka jamana kono cogo min na. O siratige la, goferenama ye baara dow kalifa a ma. O baara kunfolo ye jiko ye. Ka d'a kan, n'i y'a men Ofisi-iri, maloseneyorow don, nk'a ka baara nesinnen te malosene kelen doren

werew an da ma se minnu ma, n'olu be se ka ke sababu ye k'u ka soro yiriwa seneko hukumu kono, an ka kan k'u deme o la walasa u ka soro be sabati ka dunkafa yiriwa, ka faantanya kele ka bo an ka jamana kono. O temenen ko, i n'a fo mara cemaboli dogolen te maa na an ka jamana cogo min na, o siratige la, baara caman be yen anw tun be minnu ke, sisan o latemena senekelaw yerew ma, u k'o waleya, o dun te taa kalan ko. Fen min y'o kalanko ye, an b'o fana waleya senekelaw ye. Kerenkernennya la, balikukan ni baaradege kalanw.

Nin kalan kofolen ninnu be ke duguyiriatonw, ni musojeckuluw de kun walasa u be faamuyali caman soro u ka baara siratige la, i n'a fo baganmisemara, nakobaara ani jago misenniw n'a nogonna caman. An ka kan ka musow deme

kan cogo min na, n'an m'an janto a la, a meen o meen, don do a be ke dugukolo nogontan ye k'an ka kungo fana jirintanya, fo sanjiko be geleya. O siratige la, an be senekelaw dege dugukolo labaara cogo la walasa fen minnu be dugukolo la u be se ka segin a la cogo min na. I n'a fo jirituru n'a nogonna walasa an be meen ka senfe ke a yoro la cogo min na. O temenen ko, an ka baara fan dow nesinnen be jinumanko fana nejini ma, n'o ye minniji ye. O hukumu kono, an be ponepekelonw ni kolonbaw sen, ka fara tilejaponepw kan walasa kenye be sabati an ka sigidaw la cogo min na, kerenkernennya la, an ka togodaw.

Jekabaara : Ofisi-iri ka baaraw la kologirinw ye jumen ye ?

S.K. : An ka baaraw la kologirinw ye maloko ye, ka maloseneyorow laben, ka ji don malo koro walasa a soro be caya cogo min na.

- A filanan, ka senekelaw kalan feew la minnu b'a to dunkafa be sabati Mali kono.

- Sabanan ye balikukan ye. Sabu an tun be baara dow ke folo n'olu ye jurudonw n'a nogonna ye. Nka sisan, o latemena be senekelaw yerew ma. U yereb'u ka juruko nebabu bankiw la. Bees b'a don o te taa kalan ko, ka fara forotila n'a sumani kan, u ka kan ka ninnu bee lajelen nebabu n'u yere ye. O siratige la, an sinsinnen be balikukan kan walasa mara cemaboli min fora, o ka ke tijne ye.

Jekabaara : Maloko temenen ko, senefen tow be joda jumen na a ka zoni kono ?

S.K. : Senefen tow, i n'a fo n'y'a fi ye cogo min, n'b'u tila fila ye :

- **Folo :** o ye fenw ye minnu be senefen dunkafa sabatili kanma, n'olu ye keninke, sajo, ani kaba dconin, ka d'a kan o te ke Segu mara fan bee fe, k'a sababu ke sanji dese joona ye, fo n'a bora Tamani mara la.

Nin fen saba be jodaba la anw

A to beje 10na

Malosene be maa keme caman de ka dijenatigé don da la an ka jamana kono

ma.

Ofisi-iri, be Segu jamana kono. A te i n'a fo Ofisi-di-Nizeri, ni yoro dilanna ka maaw ta kana bila o kono ko kolon, o te anw fe yan. Duguw de sigilen be yan u ka dugukolo kan, ni baji walankatara ka taa yoro min, u be yen laben walasa u be se ka malo senfe yen nogoya la cogo min na, ani senefen werew i n'a fo keninke, sajo, kaba, tiga, fini, benen, ani daba senefen

olu la walasa ka faantanya kele ka bo du ni dugu ani jamana yere kono.

Sabu, musow de ye minnu bees lajelen cemancejiri ye. N'olu ma deme k'u bolo don baaraw la walasa ka faantanya kele, netaa te sabati abada an ka togodaw la. O temenen ko, Ofisi-iri ka baara fan do fana nesinnen be sigida n'a lamini lakanani ma. Sabu a kolosira ko san o san senfe be ke dugukolo

ne 9nan to

ka zoni kono yan. Sabu n'i ye dōw nininka ko Ofisi-iri, u hakili b'a la ko fosi te sene ni malo te.

K'a soro keninke ni sajo, ani kaba be sene malosenekene nogon fila walima saba kan, sabu olu de ye balo fanba ye.

N ma fo ko malo te dun, a be dun. N ka feereta de ka ca ni dunta ye. O siratige la, maa be se k'a fo ko keninke ni sajo ani kaba de ye balo barikama ye anw fe yan.

- **Filan** : Olu ye senefenw ye minnu be sene nafoloko kanma. I n'a fo dabilennin, tiga, benen, sunbalaso, ka fara nakofenw kan, i n'a fo jaba, tamati, nkoy, supome ani salati n'a nogonna caman werew.

Baara taabolo filanan min ye nin ye, an ye deme soro ka bo lamerekenw yero, ani yafa. kera faantan jamana minnu kannajuru tilance ko, an ye do soro o nafolo fana na an bena min ke ka baara

joyoroba ta o la. O la, n'i yere sera Dugukunna, u yerew n'a walawalan i ye ka teme ne kan. Sabu banankusene y'u bo nogo la ka kongo teme u kan. Nka, u tun b'a sene folo, u te taafan don a la, a te se ka bayelema walasa u be nafa soro a la cogo min na. O hukumu kono, an kelen ka baaraw damine, ka senefen werew don balo seneeta senkoro, an y'a fo lamerekenw ye ko an b'a fe ka banankusene don banban na Dugukunna.

Sabu bananku be ke cekke ye kodowari, gomi be bo a la, wa a be ke basi fana ye. O tuma, an ka maaw be cekke sanni min ke ka bo Kodowari ka na yan, n'an sera k'a ko don banban na, a na ke sababu ye ka nafa caman lase dugukunna-kaw ma, fo jamana yere be bo a numan. O kuma folen, demebaga ninnu sonna. An ye baara damine tuma min, an taara Fana, banankusi do be yen, fu nename t'o la.

fana na walasa a be se ka jamana fan bee lasoro cogo min. O sababu la, maa caman nana nejinini na baara kadara kono walasa ka taa a nogon k'u fe yen. O la sa, ne yere hakili la, an y'a lawuli kun min kanma, o ne na.

Jekabaara : *Jelogonya delila ka teme Ofisi-iri ni jekabaara ce, a n'a ka netaabaliya bee, yali e yere dalen b'a la ko joda be jekabaara la anw ka senekelaw lafaamuyali n'u kalanni na u ka baaraketaw kadara kono wa ?*

S.K. : Ayiwa, anw ni jekabaara i n'a fo i y'a fo cogo min, benkansaben do bolonobila la an ni nogon ce. Tine don a ma taa ne kosebe, nka o koro te ko a juru kun bilalen don. A ni bilali ka jan i n'a fo jegedjalan ni bajji. A bena wuli, sabu a joyoroba be an ka baara netaa la. Ni n ko a jodaba be an ka baara la, o koro te dowers ye, baara o baara n'i kunnafoninen te, foyi te nefo i ye, o ye baara ye min ka netaa be geleya doonin.

O siratige la, anw ka kalanden jolenw be fan bee an ka yoro la, sisu u ka kan ka kunnafoniw soro, ani ka baara dōw dege, ka bo jamana kono dōw fana kalama. O tuma, n'u te kunnafonisaben soro, o ye fen ye min te ben. N y'a don o min file o ye, jekabaara be se ka o nefo, o temenen ko, wale do be se ka y'u bolo ka jira jama na ni kunnafonisaben te s'u ma, o kow te nogon soro cogoya si la. O tuma, n'u ye kunnafonisaben soro, u mana fen minnu k'o la, o na ke sababu ye ka maa caman bo u ka kow kalama, ka tila k'u lakodon kosebe fan werew fe, u na taama ka taa bo dōw la, dōw yere fana na wuli k'u segere, ko don o don tulo be taa kalanso.

O la, seben b'a to u ka bo ko caman kalama, u ka netaa be sabati. I n'a fo n y'a fo cogo min, mara cemanboli te sira soro abada ni togodalamaaw ma se ka u ka kow nembu u yere ye. O dun te taa kalan ko. O siratige la, jekabaara kunnafonisaben n'a bamanankan gafe werew b'anw deme kosebe an ka baaraw taabolow bee lajelen na.

Yusufu Fane

Dugukunnakaw sebedonnen don banankusene ma

filanan in kebagaw deme, walasa o baara be se ka sira soro, ni samine ma sabati san min na, a kana ke fanbeetije ye. Sabu o be na ni jamana geleiali ye. Ayiwa, n'a dun kera kefen ye, walasa wari ka soro o fenw na ka balo san fan dōw fe.

Jekabaara : *Dugukunna banankusene baarabolo y'a kekun ne wa ?*

S.K. : A y'a kun ne. Sabu n y'a fo n ka kuma la cogo min, senefen minnu be kulu filanan fe, banaku b'o la. Ka d'a kan, san do la kongo donna jamana in kono, bananku ye

N'i y'o si, o be se ka ke cekke ye.

O siratige la, an ye banakusimasin nini ka di musow ma u be banaku bayelema k'a ke cekke ni gomi, ani basi ye. O tuma, n'i ye ninikalli ke o la, a y'a kun ne fo ka teme o la. Ka d'a kan, "fuwari" fen o fen be ke (jiralikene) Mali marayoro kelen o kelen na, n'an sera yen n'an ka fenw ye, a bee be san k'a ban pewu hali ne fila t'a ye. O koson, jamanakuntigi koro Alifa Umaru Konare ka taama do sen fe an bara yan, a y'a nini an fe k'an ka ke misali ye k'a jense Sikaso mara

Sumansi numan be senekela ka soro sabati

Dugukolo numan be senekela nisondiya cogo min, sumansi numan b'a ka soro yiriwa o cogo kelen fana na.

O siratige la, arabadon, nowanburukalo tile 6, san 2002, senekela maa 93, ka bo dugu 22 la, olu ye nogen soro Samanko, "Ikirizati" ka yamaruya kono. "Ikirizati" ye dije seleke naani demedonjekulu ye, min bolofara do be an ka jamana kono yan. U ka baara nesinnen be sumansi numank sagesegeli ma dije jamanaw la, sanji te na ka caya minnu kono.

Fen min ye anw ka jamana ta ye, u sinsinnen bekeninge de kan folo.

O hukumu kono, "Ikirizati" ye nin senekela maa 93 ninnu wele baaranogonya kadara kono, walasa hakiliw be se ka falen-falen nogen na cogo min, ani ka nefoli k'u ye "Ikirizati" yere ka baaraw taabolo kan ka nesin keningesi numan soro sagesegeli baaraw waleya cogo ma.

Jama dafara tuma min, nege kanje 10 temenen ni sanga 30 ye, "Ikirizati" ka kojepina maa faamuyalenba do, no ye Ewa ye, ale ye kuma ta a ko a be u be lajelen fo aw ka nali la k'an ka wele jaabi. O kera ko numan ye, wa ko sebelama don fana. Ka d'a kan, aw beka baara nesinnen bekeningesene de ma. Hali n'a ma ke anw fe yan, aw b'a ke cakeda were la minnu ni anw be baara ke nogen fe. O la, nin ye ko numanba ye. Sabu, n'i ye jatemine ke, maa caman be yan bi, olu be maa were de no na. Ka d'a kan maa tow be kungo kono. Bi sogomada in na, an ka laje kun te dower ye, k'a jira aw la, ani aw k'a don "Ikirizati" baa-rakelaw be baara ke cogo min, walasa san were aw ka se k'o faamu. O hukumu kono, aw bena fen minnu ye o b'a to aw be faamuyali soro an ka baara ke cogo la,

Keninge ye balo nafamaba ye dunkafa sabatili la

an'an ka baara taabolo la. Sabu, obes bena nefs aw ye an ka yaala-yaala senfe forow kono. N'i ye jatemine ke, maa dow be soro aw la yan, minnu ye doonin don an ka baara taabolo la.

Aw ka nali yan, a kun do fana ye ka hakilinaw falen-falen anw ka baara taabolo ni aw yere ka baara kecogo kan, walasa ka se ka danfara soro u ni nogen ce, ka hakilinaw soro o la.

N tena n ka kuma kuntaala janya tugun, an ka yaala-yaala in be yoro 3 la, n'an sera o kelen o kelen na, kunnafoni caman be soro yen.

Ka masoro dabali dow ni baarda dow be ka ke keninge kan, ani dabali minnu tigera keninge-tijefenjenamaw kanma. Baara taabolo la, seben jeman min dira aw ma, aw b'a janto o la ka ne.

Ka d'a kan, aw bena wote ke now de ye. Aw be yaala ka now file, n'an sera yen, kuma caman be fo aw ye. Aw ka cayali yan sogomada in na, o ye here ye. O siratige la, an be baara tila jekulu 3 ni nogen ce. Jekulu folo b'a damine Isterforoko nimoro folo la fo ka ta se nimoro 25 ma. Olu be tugu muso min ko, o

togo ko Mariki.

Jekulu 2 nan, olu be tugu kasi-mu ko. O b'a damine nimoro 26, ka ta bila 50 la. Kulu 3 nan fana ta kera nin cogo kelen na".

Kulu 3 in kelen o kelen tugura u ka nema ko k'u kunda yoro kofolenw kan i n'a fo Ewa y'a bolo-da cogo min na.

Jekulu folo maaw, n'o ye mariki ka maaw ye, olu taara bilisanagamiforo la. O ye foro ye, farafinna tilebinyanfan jamanaw ka senekelaw ka keningesi caman nagaminen don, k'olu dan foro kelen na. An selen yen, Mariki ye nefoli ke jama ye. A ko : "An file foro min na nin ye, farafinna tilebinyanfan jamanaw senekelaw ka keningesi caman faralen don nogen kan k'olu dan foro in kono. O dun ke kun ye mun ye ? A kokosira nininkaliw senfe, ko an ka keningesi koro minnu be an ka senekelaw bolo, k'o kundama ka jan. Wa o janya fana be ke sababu ye k'a soro dogya kosebe.

Sabu n'i y'a soro kemem saarada, keningekala be 85 ta, a kise soro be ben 15 ma. O hukumu kono, keningesi numank neginini

A to be ne 12 kan

Né 11 to

déméjekulu "Ikirizati" ko jenjinikela faamuyalenw y'a jira ko dō bē se ka bō an ka keningew kundama na k'a surunya walasa a soro be bonya kosebè.

O tuma, létéreforoko min bē aw bolo, sèbenfura jemannin 5 b'a kono, aw bē don foro kono k'a yaala-yaala, n'aw ye aw jéna nosi min ye, aw bē sèbenfuranin kelen siri o nosun na. Maa caman bē se k'u ka sèbenfuranin siri nosun kelen na. Nka maa kana maa wére wajibiya a k'a ka sèbenfuranin siri nosun na ka soro min man d'a tigi ye".

Mariki tilalen nefoli la, sènekela dōw ye nininkali semé a la, i n'a fo Sanbu Sidibe, ka bō Doyila, Umaru Male ka bō Dakunmanin, Bila mara la, Abudulayi Sangare, ani Adama

danna o foro la. An selen yen, "Ikirizati" ka ko jenjinina faamuya-l Ewa ye nefoli ke maaw ye o baara taabolo kan.

A ko : "An file foro la nin ye, salon sènekélaw ye keningesi min sugandi bilisa nagamiforo la, olu de dannen file nin ye. O tuma, aw fana bénna aw ka ségeségelei k'o keninge kelen de la. O la sa, létéreforoko min dira aw ma, sèbenfuranin 5 ka kan ka soro a kono, aw bē don foro la k'a yaala-yaala, n'aw ye a jéna keningesi ye, aw bē sèbenfuranin kelen siri o la i n'a fo a nefola aw ye foro fofo la cogo min".

O baarada bannen, maaw y'u kunda kojépinaw ka yoro kan, minnu ka jinini bē ke ka jésin fénjenamaninfagalal dilanni ma.

An selen yen, o maa faamuyalenw ye jirali ni nefoli ke sènekélaw

O bôlen kô yen, sigida n'a lamini lakanabagaw fana y'u ka dônkow jira kéné in kan n'u ka jiri gerefelenw ye, i n'a fo nzirasun, sisun, ntomónonsun, ani dugurasun n'a nogon wérew.

Nége kanjé 14 dafalen, baaraw kuncéra ni foro 3 nan lajeli ye. O ye foro ye salon ségeségelelikelaw ye keningesi min sugandi siforo la, o taara dan yen. An selen yen, sugandili laban kera sènekélaw fe ni sèbenfura suguya 3 ye.

Jeman, bilenman ani nérémuguman.

Manaforokonin tun sirilen bē nosun na, ni si min ka ni i jéna kosebè, i bē sèbenfura jeman bila o manaforokonin kono, ni min kafisa, sèbenfura nérémuguman, ni min ma ni i jéna, bilenman coyi-coyi bē bila o manaforoko kono.

O baara fana kera ka ban o cogo la, nége kanjé 14 téménen ni sanga 40 ye, Ewa ye jama bée lajelen fo k'u taanu u ka timinadiya la baara in ségen n'a töro mujuni siratige la, ka dagawu ke fana ko Ala ka san 2003 ta jira an bée kéné na, wa Ala k'a to bée numan ka se a ka so.

Yusufu Fane

Ikirizati baarakéjogon sènekélaw ye faamuyaba soro kéné in kan

Kone ka bō Bila dugu kono, sigida n'a lamini lakanabaga don "World Vision" na.

Nin sènekélaw ka nininkaliw bannen, Mariki y'a kelen-kelen ka nininkaliw jaabi, jaabicogo numan na.

O téménen kô, jama y'a kunda foro 2 nan kan n'o ye siforo ye. O ye foro ye salon sènekélaw ni "Ikirizati" jéra ka siko ségeségelei min ke, o si sungandilenw de

ye fénjenamafagalal dōw kan minnu bē soro an yere fe yan nogoya la, i n'a fo siladon jeninen mugu, sirabakanbuguri bilenman, ani bénéfinjón bulu susulen k'a ke mugu ye. Maa faamuyalen ninnu y'a jira u ka nefoli la, ko ninnu ye fénjenamafagalalw ye minnu ye lakika ye, wa u bē fénjenamaw faga fana. O téménen kô, sènekélaw ye nininkali caman fana ke o kow la. U ye jaabi numan soro ka bō maa faamuyalen ninnu yoro.

Jekabaara
 Labolikuntigi ni Sèbennekulu kuntigi
 Tumani Yalam Sidibe
 Sèbennekulu
 Yusufu Fane
 Bakari Sangare
 Usumani N Tarawele (CMDT)
 Tumani Yalam Sidibe
 Déménogonw
 Fanta Kulubali
 Idirisa Setigi Sakó
 Bonifasi Danbele
 Négenw këbaga
 Yakuba Jara ko Kayi
 Labenbaga ɔridinateri la
 Worokiyatu So
 Baarakéjogonw
 CMDT-World Wision-
 Ofisi Nizeri-Ofisi iri-OHVN
 Hake bota 11000
 Batakisira : 2043
 Négejurisira : 229 62 89
 Jamana baarada-Séki zayedti togola
 sira-Hamudalayi kin-Bamako